

Fietsersbond
en
Comité Red de Onderdoorgang
p/a
W.G.-plein 84
1054 RC Amsterdam
tel./fax: 020 6128445
e-mail: g.dewith@fietsersbond.nl

Aan de Afdeling bestuursrechtspraak van
de Raad van State
Postbus 20019
2500 EA Den Haag

Datum: 28 juli 2011

Betreft: beroep overeenkomstig art. 8.2 van de Wet ruimtelijke ordening tegen het besluit van de raad van het stadsdeel Zuid (Amsterdam) van 25 mei 2011 tot gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan Museumkwartier en Valeriusbuurt

Bijlagen: 14

L.S.

Met besluit van 25 mei 2011 heeft de raad van het stadsdeel Zuid te Amsterdam het bestemmingsplan Museumkwartier en Valeriusbuurt gewijzigd vastgesteld.

Hierbij stellen wij beroep in tegen dit besluit.

Eerder hebben wij op 2 november 2010 respectievelijk op 3 november 2010 zienswijzen ingediend op het ontwerp van het besluit. Deze zienswijzen zijn hierbij bijgevoegd als bijlagen 1 en 2.

De grondslag van dit beroep is dat wij ons op het standpunt stellen:

- dat de wijzigingsbevoegdheid - opgenomen in artikel 4.5.1 van de regels van het plan voor de gronden, welke op de verbeelding van het plan zijn aangeduid als 'onderdoorgang' - te verstrekkend is,
- dat niet duidelijk is hoe deze wijzigingsbevoegdheid zich verhoudt tot het gemeentelijk ('stedelijk') en regionaal verkeersbeleid,
- dat deze wijzigingsbevoegdheid niet door voldoende objectieve normen wordt begrensd, en
- dat de wijzigingsbevoegdheid de structurele opzet van het plan kan aantasten.

Dit klemt naar ons oordeel te meer, nu de bestreden wijzigingsbevoegdheid niet is toegekend aan de raad zelf, maar aan het dagelijks bestuur van het stadsdeel.

Voorts is grondslag van het beroep dat wij ons op het standpunt stellen:

- dat de bestreden wijzigingsbevoegdheid in strijd is met eerder door de raad van het stadsdeel jegens ons opgewekte verwachtingen en gedane toezeggingen.

Sedert 2001 hebben wij, gelet op de doelstellingen van onze vereniging respectievelijk stichting, bepleit dat de onderdoorgang onder het bestaande Rijksmuseum, ook na renovatie van het museum, ter plaatse van het peil bestemd moet blijven voor uitsluitend gebruik ten behoeve van verblijfsgebied en voet- en fietspaden.

Bij verschillende gelegenheden heeft de raad vervolgens als toezegging uitgesproken dat de onderdoorgang, na renovatie van het museum, behouden moet blijven als permanente en onbelemmerde passage voor fietsers en voetgangers.

Dit heeft de raad onder meer gedaan met het op 23 juni 2005 unaniem aannemen van een amendement J op het Ruimtelijk Afwegingskader Rijksmuseum (RAK), luidende dat het bouwplan van het Rijksmuseum het beoogde fietspad in de onderdoorgang niet onmogelijk mag maken, waarbij de raad onder meer overwoog dat de onderdoorgang behoort tot het Hoofdnet Fiets, en dat de raad zich eerder bij motie had uitgesproken voor het in stand houden van een permanente en onbelemmerde passage voor fietsers en voetgangers.

Genoemd amendement J, de relevante onderdelen van het Ruimtelijk Afwegingskader Rijksmuseum en de aangehaalde motie zijn hierbij gevoegd als bijlagen 3, 4 en 5.

Blijkens verslagen van de vergaderingen van de raadscommissies Ruimte en Wonen heeft de raad, mede op ons aandringen, in 2009 en 2011 unaniem bevestigd vast te houden aan het met het amendement J vastgelegde standpunt.

De relevante passages uit de verslagen van de vergaderingen van de commissie van 10 november 2009 en 11 mei 2011 zijn hierbij gevoegd als bijlagen 6 en 7.

Dienovereenkomstig heeft het bestemmingsplan Museumkwartier en Valeriusbuurt een structurele opzet gekregen waarbij enerzijds een gerenoveerd en uitgebreid museum mogelijk wordt gemaakt en tegelijkertijd de onderdoorgang in dit museum uitsluitend mag worden gebruikt ten behoeve van verblijfsgebied en voet- en fietspaden.

Dit laatste is vastgelegd in artikel 4.1 en meer specifiek in artikel 4.4.2 onder a. van de regels van het plan.

Artikel 4.5.1 (Entree Rijksmuseum) van de regels van het plan kent echter vervolgens de volgende wijzigingsbevoegdheid toe:

Het dagelijks bestuur is bevoegd, overeenkomstig het bepaalde in artikel 3.6, lid 1 onder a van de Wet ruimtelijke ordening, de bestemming van de in 4.1 genoemde gronden te wijzigen door ter plaatse van de aanduiding 'onderdoorgang' bouwwerken, geen gebouwen zijnde, toe te staan ten behoeve van:

een trap, onder peil, voor de entree van het museum;

een hekwerk met een maximum bouwhoogte van 1,5 meter.

onder voorwaarde dat:

a. de trap voor de entree maximaal 50% beslaat van de gronden ter plaatse van de aanduiding 'Wro-zone - wijzigingsbevoegdheid - 17';

b. aangetoond wordt dat de entree een goede doorstroming van bezoekers faciliteert;

c. aangetoond wordt dat de verkeersveiligheid voor fietsers en voetgangers gewaarborgd wordt;

d. er, indien nodig, maatregelen worden genomen om de aspecten genoemd onder b en c te bewerkstelligen.

Bedoelde 'Wro-zone - wijzigingsbevoegdheid - 17' omvat de westelijke helft van de onderdoorgang, dat wil zeggen de helft langs de lengte-as. Hiermee kan over de volle lengte van de onderdoorgang tot op 50% van de breedte van de westelijke helft - ofwel 25% van de volledige breedte van de

onderdoorgang - een bouwwerk worden mogelijk gemaakt. Deze ruimte is dan logischerwijs niet meer beschikbaar voor de primaire bestemming van verblijfsgebied en voet- en fietspaden.

Uit een onderzoek van Goudappel Coffeng van 8 oktober 2009 is vast komen te staan dat reeds bij het toestaan van een in oppervlak veel geringer bouwwerk in de onderdoorgang op veel momenten geen goede doorstroming meer mogelijk is en de verkeersveiligheid voor fietsers en voetgangers niet gewaarborgd kan worden.

Volgens ander onderzoek van de TU Delft zou alleen al het toevoegen van de entree in wanden van de onderdoorgang er reeds toe nopen dat de onderdoorgang op 85 dagen per jaar voor het fietsverkeer dient te worden afgesloten.

De relevante delen van de onderzoeken van Goudappel Coffeng en TU Delft zijn hierbij gevoegd als bijlagen 8 en 9.

Het oppervlak van het bouwwerk dat door Goudappel Coffeng als grondslag van hun berekeningen is genomen beslaat ongeveer 16% van de westelijke helft - ofwel circa 8% van de onderdoorgang.

De maximale oppervlakte van een bouwwerk dat met de wijzigingsbevoegdheid mogelijk kan worden gemaakt is derhalve circa ruim drie maal die van de oppervlakte die door Goudappel Coffeng en TU Delft reeds als kritisch is aangemerkt. Daarbij komt dat in de voorwaarden van de wijzigingsbevoegdheid geen beperking wordt gesteld aan de breedte van het bouwwerk, zolang deze binnen WRO-zone wijzigingsbevoegdheid 17 blijft. De wijzigingsbevoegdheid maakt het dus zelfs mogelijk om de westelijke helft over de gehele breedte te bebouwen, zolang 50% van de oppervlakte vrij blijft.

Volledige gebruikmaking van de wijzigingsbevoegdheid zal daarmee de structurele opzet van het plan aantasten, de primaire bestemming moeilijk dan wel geheel niet uitvoerbaar maken en leiden tot een geheel nieuw planologisch concept, waarin niet langer verblijfsgebied met fiets- en voetpaden primair staat.

Weliswaar zijn aan toepassing van de wijzigingsbevoegdheid als voorwaarden verbonden dat *(c.) aangetoond wordt dat de verkeersveiligheid voor fietsers en voetgangers gewaarborgd wordt en (d.) er, indien nodig, maatregelen worden genomen om de aspecten genoemd onder b en c te bewerkstelligen.*

Nu blijkt de onderzoeken van Goudappel Coffeng en TU Delft reeds op voorhand vaststaat dat bij volledig gebruik van de wijzigingsbevoegdheid aan voorwaarde (c) niet kan worden voldaan, zijn wij van oordeel dat de wijzigingsbevoegdheid in deze omvang blijf geeft van een innerlijke inconsistentie van de regels van het plan, gelet op de aard van de wijziging en gelet op de ruimtelijke omvang van het plandeel onderdoorgang als geheel.

Voorts stellen wij ons op het standpunt dat de voorwaarde (d) een onvoldoende objectieve normstelling bevat, omdat bijvoorbeeld eerst in de praktijk na voltooiing van een met de wijzigingsbevoegdheid mogelijk gemaakt bouwwerk zou kunnen blijken dat geen geëigende maatregelen mogelijk zijn, anders dan volledige afsluiting van de onderdoorgang voor fietsers en/of doorgaand voetgangersverkeer. Het ongedaan maken van het bouwwerk is dan immers niet meer mogelijk.

"Indien nodig" is overigens als zodanig reeds geen objectieve normstelling, maar een subjectief of zelfs vaag criterium.

Wij wijzen er vervolgens op dat de onderdoorgang door de raad van de gemeente Amsterdam (plaatselijk bekend onder de benaming "de centrale stad") is aangewezen als onderdeel van het zogenaamd Hoofdnet Fiets, met de vaststelling van het Beleidskader Hoofdnetten op 11 mei 2005. De relevante delen uit dit beleidskader zijn hierbij gevoegd als bijlage 10.

De regio raad van de Stadsregio Amsterdam heeft op 15 maart 2011 de onderdoorgang eveneens (opnieuw) opgenomen in het Regionaal Netwerk Fiets. Een verbeelding van dit Regionaal Hoofdnet is hierbij gevoegd als bijlage 11.

De raad van stadsdeel Zuid heeft bij de vaststelling van de wijzigingsbevoegdheid niet duidelijk gemaakt in hoeverre hij het stedelijk en regionaal fietsbeleid als vastgelegd in het Hoofdnet Fiets en het Regionaal Netwerk Fiets van toepassing acht en op welke wijze hij daarmee bij de vaststelling van de wijzigingsbevoegdheid rekening heeft gehouden. Zoals betoogd valt met toepassing van de wijzigingsbevoegdheid niet uit te sluiten dat de onderdoorgang niet langer bruikbaar is als onderdeel van het (Regionaal) Hoofdnet Fiets, mede gelet op de grote aantallen fietsers die van dit Hoofdnet thans reeds gebruik wensen te maken.

Op grond van de door ons aangevoerde gronden verzoeken wij u ons beroep gegrond te verklaren, artikel 4.5.1 van de regels van het plan te vernietigen, en het stadsdeel te veroordelen in de kosten die wij in verband met behandeling van het beroep hebben moeten maken.

Wij doen u hierbij als bijlagen 12 en 13 toekomen de statuten van onze vereniging respectievelijk stichting en uittreksels uit het handelsregister als bijlagen 14 en 15. In bijlage 14 is opgenomen een volmacht als bedoeld in art. 19 van de statuten van de Fietsersbond.

Hoogachtend,

Het bestuur van de Fietsersbond,
namens deze,

G.S. de With

Het bestuur van de Stichting Comité Red de Onderdoorgang,
namens deze,

J.M. de Lange

Bijlagen

- 1) Zienswijze Fietsersbond op ontwerp bestemmingsplan, 2/11/2010
- 2) Zienswijze Comité Red de Onderdoorgang, 3/11/2010
- 3) Amendement J, aangenomen door de stadsdeelraad Oud Zuid op 23 juni 2005 bij het vaststellen van het Ruimtelijk afwegingskader
- 4) Ruimtelijk Afwegingskader, vastgesteld op 23 juni 2005
- 5) Motie, aangenomen door de stadsdeelraad Oud Zuid op 28 januari 2004
- 6) Verslag raadscommissie Oud Zuid 10 november 2009
- 7) Verslag raadscommissie Oud Zuid 15 mei 2011

- 8) Verkeerskundige toets passage Rijksmuseum, Goudappel Coffeng, 8 oktober 2009
- 9) Samenvatting onderzoek passage Rijksmuseum, TU Delft, 29 januari 2010
- 10) Beleidskader Hoofdnetten, gemeente Amsterdam, 11 mei 2005
- 11) Verbeelding Regionaal Netwerk Fiets, onderdeel van RVVP stadsregio Amsterdam
- 12) Statuten Vereniging Fietsersbond
- 13) Statuten Stichting Red de Onderdoorgang
- 14) Uittreksel KvK Fietsersbond, inclusief volmacht G. de With
- 15) Uittreksel KvK Red de Onderdoorgang